

Studiju programmas raksturojums

Profesionālās maģistra studiju programma “Klīniskā farmācija”

2015./2016. akadēmiskais gads

1. Studiju programmas nosaukums, iegūstamais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija, mērķi un uzdevumi.

Profesionālās maģistra studiju programmas “Klīniskā farmācija” absolventi iegūst profesionālo maģistra grādu veselības aprūpē un klīniskā farmaceita kvalifikāciju.

Profesionālās maģistra programmas “Klīniskā farmācija” mērķis ir sniegt iespēju iegūt teorētiskās zināšanas klīniskajā farmācijā, datu analīzes un pētnieciskās iemaņas, pielietot tās praksē, kas nodrošinātu spēju speciālistam patstāvīgi vērtēt, analizēt un uzraudzīt ar drošu, racionālu un ekonomiski pamatotu zāļu lietošanu saistītās situācijas veselības aprūpes sistēmā, iekļaujoties multiprofesionālā un starpdisciplinārā komandā.

Uzdevumi.

- Nodrošināt iespēju iegūt plašas teorētiskas zināšanas klīniskajā farmācijā, klīniskajā farmakoloģijā un zinātniski pētnieciskajās darba metodēs.
- Nodrošināt iespēju apgūt prasmi izmantot loģiskus klientu/pacientu un kolēģu konsultēšanas paņēmienus par zālēm.
- Nodrošināt iespēju attīstīt kritisko domāšanu un spēju analizēt pieejamo informāciju, veidot iemaņas alternatīvu situāciju analīzei un uz pierādījumiem balstītu lēmumu pieņemšanai.
- Sekmēt speciālistu konkurētspēju vietējā un ES darba tirgū.
- Sagatavot mācībām doktorantūrā, veidojot motivāciju doktora zinātniskā grāda iegūšanai.
- Sekmēt akadēmiskā personāla izaugsmi.

2. Studiju programmā paredzētie studiju rezultāti.

Studiju plāns maģistra studiju programmā “Klīniskā farmācija” atbilst programmas mērķim un izvirzītajiem uzdevumiem. Studiju programmas mērķu un uzdevumu pārbaudāmība atspoguļojas studiju rezultātos, kas ir formulēti zināšanu, prasmju un kompetenču formā.

Zināšanas. Spēj parādīt padziļinātas un paplašinātas teorētiskās un metodoloģiskās zināšanas klīniskajā farmācijā, farmakoloģijā, zāļu metabolismā un to mijiedarbībā, farmaceitiskajā bioķīmijā un toksikoloģijā, farmakoekonomikā, nodrošinot drošu, racionālu un ekonomiski pamatotu diagnostiku un farmakoterapiju.

Prasmes. Spēj izmantot apgūtās zināšanas un problēmu risināšanas prasmes, uz pierādījumiem balstītas farmācijas principus, lai veiktu pētniecisko darbu, kā arī augsti kvalificētas klīniskā farmaceita profesionālās funkcijas, kopā ar ārstu izvēloties pacientam piemērotāko medikamentozās ārstēšanas modeli un veicot medikamentozās ārstēšanas uzraudzību. Spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt pacientiem nozīmēto farmakoterapiju, ņemot vērā diagnozi, simptomus, izmeklējumu rezultātus, kā arī drošības, efektivitātes un ekonomiskuma principus.

Spēj organizēt un veikt tiešu zāļu sadali, zāļu lietošanas un to izraisīto blakusparādību uzraudzību pacientiem, kā arī, ja nepieciešams, ierosināt

farmakoterapijas korekcijas.

Kompetences. Spēj piedalīties uz racionālu farmakoterapiju vērstas veselības politikas veidošanā, attīstības virzienu un mērķu noteikšanā, atsevišķu tās posmu prognozēšanā un plānošanā, lēmumu pieņemšanā, sistēmas pilnveidošanā. Spēj veikt zāļu lietošanas un patēriņa uzraudzību, vērtēšanu un analīzi. Spēj dot ieguldījumu klīnisko pētījumu organizēšanā un norises uzraudzībā, kā arī piedalīties ārstniecības iestādes zāļu komitejas darbā. Prot argumentēti izskaidrot un diskutēt zāļu nozīmēšanas (farmakodinamikas, farmakokinētikas, farmakoekonomiskās analīzes) jautājumus ar veselības aprūpes speciālistiem un pacientiem. Maģistra darba ietvaros spēj formulēt un analizēt aktuālas problēmas klīniskajā farmācijā, veikt zinātniskās literatūras apkopojumu, izvēlēties piemērotāko veidu problēmas risināšanai un datu ieguvei, veikt datu apstrādi, apkopot iegūto informāciju, analizēt to, sniegt savu novērtējumu un prezentēt rezultātus.

Studiju saturs izstrādāts, balstoties uz 20.03.2013. apstiprināto Klīniskā farmaceita profesijas standartu un atbilst Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras 7. līmeņa un MK noteikumu Nr. 512 "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu" izvirzītajām prasībām.

3. Uzņemšanas noteikumi (īpaši norāda prasības, uzsākot studiju programmu). Ja studiju programmu paredzēts īstenot svešvalodās, ir noteikta reflektantu svešvalodu zināšanu pārbaude.

Studiju programmas apguvei nepieciešamas pamatzināšanas farmakoloģijā un farmakoterapijā, farmaceitiskajā likumdošanā, praktiskajā farmācijā, tāpēc studiju programmā tiek imatrikulēti studējošie ar otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību farmācijā (farmaceita grāds) vai tai pielīdzināmu augstāko izglītību.

Studiju programmas uzdevums ir sagatavot speciālistus, kas spēj formulēt un analizēt aktuālas problēmas klīniskajā farmācijā, veikt zinātniskās literatūras apkopojumu, izvēlēties piemērotāko veidu problēmas risināšanai un datu ieguvei, veikt datu apstrādi, apkopot iegūto informāciju, analizēt to, sniegt savu novērtējumu un prezentēt rezultātus. Balstoties uz to, uzņemšanas prasībās noteikts, ka ir nepieciešamas farmaceita pamatstudijās iegūtās zināšanas, ko apliecina diploms, un jāiesniedz rakstiska eseja, kas parāda reflektantu spēju izprast, analizēt un prezentēt savas līdzšinējās zināšanas un analītiskās spējas.

Studējošo uzņemšana notiek saskaņā ar RSU Senātā apstiprinātiem Uzņemšanas noteikumiem attiecīgajam akadēmiskajam gadam un ārējiem normatīvajiem aktiem. Saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 10. oktobrī pieņemtajiem MK noteikumiem Nr. 846 "Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās" 3. punktu līdz kārtējā gada 1. novembrim izstrādā, apstiprina un publisko (arī mājaslapā internetā) uzņemšanas noteikumus studiju programmās (turpmāk – uzņemšanas noteikumi) nākamajam akadēmiskajam gadam.

Uzņemšanas tehniskā gaita izstrādāta un aprakstīta RSU Procesa aprakstā Nr. 7 "Studentu servisa pakalpojumu nodrošinājums" 7.1.punktā.

RSU reflektanti elektronisko pieteikšanos veic interneta vietnē <http://www.rsu.lv/studiju-iespejas/uznemsana>.

Klīniskās farmācijas maģistratūras programmā reflektanti tiek uzņemti, pamatojoties uz farmaceita diploma pielikuma vidējo vērtējumu un motivētu esēju.

Esejā jāiekļauj:

- reflektanta motivācija studijām programmā "Klīniskā farmācija";
- reflektanta skatījums uz klīniskā farmaceita lomu (pienākumiem, kompetencēm, zināšanām) mūsdienu sabiedrībā Latvijā un Eiropā;
- viena praktiska (vēlams no personīgās pieredzes) gadījuma apraksts, kurā reflektants parāda savas zināšanas farmakoloģiskos, sociālos un

farmakoekonomiskos jautājumos – raksturo savus ieteikumus un darbības konkrēta pacienta aprūpē (piem. rekomendācijas izsniedzot receptu medikamentus, novēršot zāļu nesaderības, mijiedarbības vai kontrindikācijas, iesakot papildu bezreceptu medikamentus u. c.);

- ieskicē un pamato sava nākamā maģistra darba tēmu.

Esejas vērtēšanas kritēriji:

- saturs (konkrēts, pārliecinošs, radošs, saprotams);
- viedoklis (skaidrs, konsekvents);
- esejas izkārtojums (loģisks, saskaņots, piemērots mērķim, virzīts uz secinājumiem);
- tekstam ir ievads, iztirzājums un secinājumi;
- ietvertas atbildes uz visiem jautājumiem;
- gadījuma apraksts atbilst uz zināšanām balstītas farmakoterapijas pamatprincipiem.

Ar uzņemšanas noteikumiem var iepazīties RSU mājaslapā <http://www.rsu.lv/studiju-iespejas/uznemsana/iestajparbaudijums-studiju-programma-kliniska-farmacija>.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 36 “Iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas noteikumi” personai ir tiesības vērsties RSU ar iesniegumu par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanu augstskolas īstenotā studiju programmā vai tās daļā.

Lēmumu par iepriekšējā izglītībā un profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu pieņem augstskolas izveidota Iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas komisija. Tās tiesības, pienākumus, veidošanas nosacījumus, kā arī iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas procedūras specifiskos nosacījumus ietver “Nolikums par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu Rīgas Stradiņa universitātē”.

Lai tiktu sākta sasniegtu studiju rezultātu atzīšana, studiju rezultātu atzīšanas komisijai jāiesniedz: iesniegums; dokumenti, kas apliecina iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtos studiju rezultātus; bankas maksājuma uzdevums par veikto maksājumu.

Iesnieguma izskatīšana un lēmuma pieņemšana notiek mēneša laikā kopš iesnieguma saņemšanas.

2015./2016. gadā studiju virzienā “Veselības aprūpe” šo iespēju ir izmantojušas 11 personas, neviena lieta nav bijusi saistībā ar studiju programmu “Klīniskā farmācija”.

4. Studiju programmas plāns (studiju kursu un studiju moduļu saraksts un to apjoms kredītpunktos, sadalījums pa studiju programmas obligātās, ierobežotās izvēles vai brīvās izvēles daļām, norādot to apjomu kredītpunktos, īstenošanas plānojumu).

Profesionālās studiju programmas “Klīniskā farmācija” studiju ilgums ir 2,5 gadi (5 akadēmiskie semestri), kopā maģistranti apgūst 100 KP jeb 150 ECTS, no kuriem 26 KP atvēlēti praksei un 20 KP maģistra darba izstrādei. 1 KP atbilst 40 stundu studējošo slodzei, no tā ne mazāk kā 40 % ir kontaktstundas atbilstīgi 26.08.2014. MK noteikumiem Nr. 512 “Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”.

Klīniskā farmaceita prakses mērķis ir nostiprināt studentu teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas, kuras apgūtas dažādos maģistrantūras programmas “Klīniskās farmācija” studiju ciklos. Prakses kopējais apjoms – 26 KP. 1 KP atbilst vienai prakses nedēļai. Kopējais prakses apjoms – 26 nedēļas.

Cikls	KP	Ilgums
Pulmonoloģija	2 KP	2 nedēļas
Kardioloģija	3 KP	3 nedēļas
Nefroloģija	1 KP	1 nedēļa
Dermatoloģija un brūču aprūpe	2 KP	2 nedēļas
Gastroenteroloģija	1 KP	1 nedēļa
Endokrinoloģija	2 KP	2 nedēļas
Reimatoloģija	1 KP	1 nedēļa
Hematoloģija un onkoloģija	2 KP	2 nedēļas
Infekcijas slimības	2 KP	2 nedēļas
Uroloģija un ginekoloģija	2 KP	2 nedēļas
Neiroloģija un psihiatrija	2 KP	2 nedēļas
Anestezioloģija un reanimatoloģija	3 KP	3 nedēļas
Ģimenes medicīna	3 KP	3 nedēļas
Kopā	26 KP	26 nedēļas

Prakse tiek organizēta pēc secīgu ciklu principa trīs mācību semestru periodā: 3. semestrī 8 nedēļas, 4. semestrī 10 nedēļas un 5. semestrī 8 nedēļas. Studējošo prakse tiek organizēta RSU klīniskajās bāzēs – P. Stradiņa slimnīcā, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcā, Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcā (dažādās klīnikās), Rīgas pilsētas Dzemdību namā un Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrā.

Prakse norit sadarbībā ar attiecīgā studiju priekšmeta katedru. Katrā ciklā studentam pēc shēmas jāveic klīnisko gadījumu analīze, jāpiedalās iknedēļas vizītēs, jāapkopo informācija par klīniskā nodaļu (vai ārsta praksi), kurā norit prakse. Jāizstrādā prakses dienasgrāmata. Studenta prakses noslēdzas 5. studiju semestrī ar prakses eksāmenu.

Maģistratūras studiju programmas “Klīniskā farmācija” valsts prakses programma apstiprināta Farmācijas fakultātes Domes sēdē 2013. gada 24. oktobrī, protokols Nr. Nr.12.1.-7/2013/4.

Klīniskās farmācija 1. studiju gada programmas plāns 2015./2016. akadēmiskajam gadam.

Nr.	Studiju priekšmets	KP gadā	KP 1. Semestris	Pārbaudes veids	KP 2. Semestris
Obligātie studiju kursi					
1 .	Klīniskā farmācija	5	3	E	2
2 .	Farmakoekonomika, epidemioloģija un veselības aprūpes organizācija	3	1	E	2
3.	Pamati statistikas metodēs	2	2	E	
3 .	Farmaceitiskā bioķīmija un bioķīmisko analīžu interpretācija	2	2	I	
4 .	Iekšējo slimību cikls	12	6	I	6
	Kardioloģija (izmeklēšanas metodes, izmeklējumu datu interpretācija, slimību simptomātika un ārstēšanas metodes)	3	3	I	
	Nefroloģija (izmeklēšanas metodes, izmeklējumu datu interpretācija, slimību simptomātika un ārstēšanas metodes)	1	1	I	
	Pulmonoloģija (izmeklēšanas metodes, izmeklējumu datu interpretācija, slimību simptomātika un ārstēšanas metodes)	2	2	I	
	Gastroenteroloģija (izmeklēšanas metodes, izmeklējumu datu interpretācija, slimību simptomātika un ārstēšanas metodes)	1		I	1
	Endokrinoloģija (izmeklēšanas metodes, izmeklējumu datu interpretācija, slimību simptomātika un ārstēšanas metodes)	2		I	2
	Reimatoģija (izmeklēšanas metodes, izmeklējumu datu interpretācija, slimību simptomātika un ārstēšanas metodes)	1		I	1
	Onkoloģija (izmeklēšanas metodes, izmeklējumu datu interpretācija, slimību simptomātika un ārstēšanas metodes, ķimioterapija)	2		I	2
5 .	Toksikoloģija un sociālā farmakoloģija	2	2	I	
6 .	Farmakoterapija dermatoloģijā un brūču aprūpe	2	2	I	
7 .	Farmakoterapija uroloģijā un ginekoloģijā	2		I	2
8 .	Farmakoterapija neiroloģijā, psihiatrijā un narkoloģijā	2		I	2
9 .	Klīniskā imunoloģija un imunofarmakoloģija	2		I	2

10.	Zinātnisko publikāciju sagatavošana	2		I	2
	Obligātie kursi kopā	34			18
1 .	Kritiskā domāšana medicīnā	2	2	I	
2 .	Sāpju medicīna	2		I	2
3 .	Klīniskie pētījumi, to īstenošana	2	2	I	
4 .	Kvalitātes vadība pacientu aprūpē	2		I	2
5 .	Projektu vadība veselības aprūpē	2	2	I	
	Izvēles kursi kopā	10 (4)	6 (2)		4 (2)
	Kopā	36+4	18+2		18+2
	Pavisam kopā	40	20		20

Pirmajā akadēmiskajā mācību gadā studenti padziļināti apgūst klīnisko disciplīnu teorētiskos kursus. Studiju programmā iekļauts apjomīgs kurss Klīniskajā farmācijā, kas ietver klīniskā farmaceita darba organizāciju, slimnīcas aptiekas darba organizāciju, klīniskās un slimnīcas farmācijas attīstības tendences Eiropā, uz pierādījumiem balstītas farmācijas principus un to pielietošanu. Kursa realizācijā iesaistīti praktizējoši speciālisti – klīniskās farmaceites, akadēmiskās maģistra studiju programmas “Klīniskā farmācija” absolventes un farmācijas doktores Inese Sviestiņa un Inga Urtāne.

Pirmajā studiju gadā iekļauts arī padziļināts Iekšējgo slimību cikls, kur ir integrēta pieeja studiju procesam, apgūstot iekšējgo slimību disciplīnas, vienas tēmas apgūvē ir izmantoti patoloģiskās anatomijas, patoloģiskās fizioloģijas, farmakoloģijas un farmakoterapijas elementi. Šī kursa realizācijā ir iesaistīti trīs katedru – Iekšējgo slimību katedras, Farmakoloģijas katedras un Patoloģijas katedras – docētāji, tostarp profesionālās maģistra studiju programmas “Klīniskā farmācija” absolvente un praktizējoša klīniskā farmaceite Aleksandra Aitullina.

2015./2016. gadā pirmā akadēmiskā gada programma, pēc studentu un apmācībās iesaistīto pasniedzēju ieteikumiem, papildināta ar studiju kursu “Pamati statistikas metodēs”, ko realizē fizikas katedra. Studiju kurss sniedz iespējas apgūt datu apstrādes metodes, kas nepieciešamas citos studijuursos farmakoekonomisko aprēķinu veikšanai un palīdz studentiem veiksmīgāk veikt datu apkopojumus prakses atskaitēs un maģistra darbā. Precizēti arī specializēto kursu nosaukumi, kas labāk raksturo katra kursa saturu.

2015./2016. akadēmiskajā gadā studenti no izvēles priekšmetiem apguva studiju kursus “Klīniskie pētījumi, to īstenošana” un “Sāpju medicīna”. Šajā akadēmiskajā gadā pirmā kursa mācību saturu sekmīgi apguva un tika pārcelti otrajā kursā 8 studenti.

Klīniskā farmācija 2. studiju gada programmas plāns 2015./2016. akadēmiskajam gadam.

Nr.	Studiju priekšmets	KP gadā	KP 1. semestris	Pārbaudes veids	KP 2. semestris
Obligātie studiju kursi					
1.	Farmakoterapija anestezioloģijā un reanimatoloģijā, enterālā un parenterālā barošana	3	3	E	
2.	Infekcijas slimību farmakoterapija un izmeklējumu interpretācija, hospitālo infekciju profilakse	2	2	I	
3.	Ģimenes medicīnas pamati un īpašu pacientu grupu aprūpe (pediatrija, gerantoloģija, grūtnieces)	3	3	I	
4.	Saskarsmes psiholoģija	2	2	I	
5.	Valsts prakse klīniskajā farmācijā	18	8		10
	Kardioloģija	3	3	i	
	Nefroloģija	1	1	i	
	Pulmonoloģija	2	2	i	
	Gastroenteroloģija	1	1	i	
	Reimatoģija	1	1	i	
	Endokrinoloģija	2		i	2
	Onkoloģija	2		i	2
	Uroloģija	1		i	1
	Ginekoloģija	1		i	1
	Neiroloģija, psihiatrija un narkoloģija	2		i	2
	Infekcijas slimības	2		i	2
6.	Maģistra darbs	10		I	10
	Kopā	38	18		20
Izvēles studiju kursi					
1.	Netradicionālā (integratīvā) medicīna	2	2	I	
2.	Radiofarmācija un radionukleīdi	2	2	I	
	Izvēles kursi kopā	4 (2)	4 (2)		
	Kopā	38+2	18+2		20
	Pavisam kopā	40	20		20

Otrajā akadēmiskajā mācību gadā studenti padziļināti apgūst farmakoterapijas īpatnības anestezioloģijā un reanimatoloģijā, enterālās un parenterālās barošanas principus, infekcijas slimību farmakoterapiju un hospitālo infekciju profilakses iespējas, kā arī ģimenes medicīnas pamatus, akcentējot īpašu pacientu grupu aprūpes (bērnu, grūtnieču un geriatrisku pacientu) īpatnības un principus. Saskarsmes psiholoģijas kursā studenti apgūst konsultēšanas iemaņas.

Otrajā mācību gadā studenti sāk darbu praksē, kas tiek plānota pēc secīgu ciklu principa. Prakse norit sadarbībā ar attiecīgā studiju priekšmeta katedru. Praksē maģistranti aprobē teorētiskās zināšanas un apgūst profesionālajā darbā nepieciešamās prasmes. Otrajā semestrī studentiem jāizveido maģistra darba izstrādes plāns, jāiepazīstas ar darba izstrādes vietas iespējām un jāsāk maģistra darba izstrāde darba vadītāju vadībā.

2015./2016. studiju gadā 2. kursa studentu nebija, jo uzņemšana programmā plānota katru otro gadu.

Klīniskās farmācijas 3. studiju gada programmas plāns 2015./2016. akadēmiskajam gadam.

Nr.	Studiju priekšmets	KP gadā	KP 1. semestris	Pārbaudes veids
Obligātie studiju kursi				
1.	Valsts prakse klīniskajā farmācijā	8	8	E
	Anestezioloģijā un reanimatoloģijā	3	3	i
	Ģimenes medicīna	3	3	i
	Dermatoloģijā un brūču aprūpē	2	2	i
2.	Maģistra darbs	10	10	Aizst.
3.	Valsts pārbaudījums	2	2	E
	Kopā	20	20	

Trešajā studiju gadā maģistranti turpina praksi, aizstāv maģistra darbu un nokārto valsts pārbaudījumu. Prakses noslēgumā students iesniedz prakses dienasgrāmatu ar visu prakses ciklu vadītāju vērtējumiem un kārto prakses eksāmenu. Eksāmenā students sagatavo un prezentē vienu klīniskā gadījuma analīzi pēc savas izvēles, eksaminācijas komisija iepazīstas ar prakses atskaiti un tās novērtējumiem. Maģistra darba izstrādes laikā regulāri – reizi mēnesī – maģistranti ziņo par sava darba rezultātiem Farmācijas fakultātes docētājiem. Maģistra darba priekšizstāvēšana liecina par maģistrantu paveikto un gatavību prezentēt savu pētījumu. Maģistra darbu novērtēšanas komisijas priekšsēdētājs par aizstāvēšanas rezultātiem informē fakultātes dekānu, kas par rezultātiem informē fakultātes domes locekļus.

Šajā akadēmiskajā mācību gadā studiju programmā bija 2 absolventi.

5. Studiju programmas praktiskā īstenošana: izmantotās studiju metodes un formas, tālmācības metožu izmantošana. Vērtēšanas sistēma (izglītības kritēriji un vērtēšanas metodes studiju rezultātu sasniegšanai un novērtēšanai, pārbaudes formas un kārtība).

Studiju programma tiek realizēta pēc secīga studiju kursu (ciklu) apguves plāna. Studiju kursu saturs ir apspoguļots studiju kursu aprakstos. Katram studiju kursam ir definēts mērķis, kas ir pakārtots studiju programmas mērķim un uzdevumiem, ir skaidri norādītas studiju metodes un formas, maģistrantu patstāvīgā darba organizācija, studiju rezultāti (zināšanas, prasmes un iemaņas), kā arī vērtēšanas kritēriji.

Studiju programmas apguvei tiek izmantotas šādas mācību metodes: lekcijas, semināri, praktiskie darbi, diskusijas, patstāvīgie darbi zinātniskās literatūras apgūšanai un analīzei, referāti un to prezentācijas, klīnisko gadījumu un problēmsituāciju analīze. Studiju programmas realizācija notiek gan RSU mācību telpās, gan klīniskajās bāzēs – P. Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcā, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcā, Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcā (dažādās klīnikās), Rīgas pilsētas Dzemdību namā un Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centrā, kur studenti jau teorētisko apmācībuursos var saņemt praktisko klīnisko pieredzi.

Maģistra programmas obligāto sadaļu veido obligātie studiju kursi klīniskās farmācijas teorētisko atziņu apguvei (46 KP), valsts pārbaudījums (2 KP). Studiju programmā iekļauti uz specialitāti orientētie izvēles studiju priekšmeti (16 KP), no kuriem maģistrantiem jāizvēlas 6 KP.

Obligātās un izvēles daļas sadalījums pa semestriem.

Programmas daļa	Kopā KP	Semestris				
		1	2	3	4	5
Obligātie studiju kursi	46	18	18	10		
Izvēles studiju kursi	6	2	2	2		
Prakse	26			8	10	8
Maģistra darbs	20				10	10
Valsts pārbaudījums	2					2
Kopā	100	20	20	20	20	20

Augstskolas e-studiju sistēmā (“Moodle”) ir ievietoti studiju kursu apraksti, obligātās literatūras un informācijas materiāli, atsevišķos studijuursos studējošajiem ir iespēja pildīt testus, aplūkot animācijas, iesniegt studiju darbus.

Mācību materiāla apguve tiek vērtēta, izmantojot šādas pārbaudes formas:

- lekciju, semināru un praktisko nodarbību apmeklētība;
- zināšanu un praktisko iemaņu pārbaude praktisko nodarbību laikā un atbilžu kvalitāte;
- eksāmeni un teorētiskās ieskaites;
- teorētisks vai praktisks individuāls pētniecisks projekts, mutiska projekta prezentācija;
- prakses atskaites aizstāvēšana;
- maģistra darba aizstāvēšana.

Ar vērtēšanas kritērijiem studenti tiek iepazīstināti katra priekšmeta sākumā. Studējošā zināšanu vērtējums var būt vērtējums ballēs – no

10 (izcili) līdz 4 (gandrīz viduvēji), kā arī nediferencēts – “sekmīgi” vai “nesekmīgi”. Nesekmīga vērtējuma gadījumā zināšanu novērtēšana tiek veikta atkārtoti, atbilstīgi studiju reglamentam. Zināšanu vērtējuma skala ir izskaidrota un pieejama RSU Studiju reglamentā 1.

Studējošo rezultātu apguves vērtēšanai lieto 10 ballu skalu. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 13. maija noteikumu Nr. 240 “Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu” prasībām:

- izcili (10) – zināšanas, prasmes un kompetence pārsniedz studiju programmas, studiju moduļa vai studiju kursa apguves prasības, liecina par spēju veikt patstāvīgus pētījumus un dziļu problēmu izpratni;
- teicami (9) – zināšanas, prasmes un kompetence pilnībā atbilst studiju programmas, studiju moduļa vai studiju kursa apguves prasībām, piemīt prasme patstāvīgi lietot iegūtās zināšanas;
- ļoti labi (8) – pilnīgi izpildītas studiju programmas, studiju moduļa vai studiju kursa apguves prasības, taču atsevišķos jautājumos nav pietiekami dziļas izpratnes, lai zināšanas patstāvīgi lietotu sarežģītāku problēmu risināšanā;
- labi (7) – kopumā izpildītas studiju programmas, studiju moduļa vai studiju kursa apguves prasības, taču dažkārt konstatējama neprasme iegūtās zināšanas izmantot patstāvīgi;
- gandrīz labi (6) – izpildītas studiju programmas, studiju moduļa vai studiju kursa apguves prasības, taču konstatējama nepietiekami dziļa problēmas izpratne un neprasme izmantot iegūtās zināšanas;
- viduvēji (5) – kopumā apgūta studiju programma, studiju modulis vai studiju kurss, taču konstatējama nepietiekama dažu problēmu pārzināšana un neprasme izmantot iegūtās zināšanas;
- gandrīz viduvēji (4) – kopumā apgūta studiju programma, studiju modulis vai studiju kurss, tomēr konstatējama nepietiekama dažu pamatkonceptu izpratne, ir ievērojamas grūtības iegūto zināšanu praktiskā izmantošanā;
- vāji (3) – zināšanas virspusējas un nepilnīgas, studējošais nespēj tās lietot konkrētās situācijās;
- ļoti vāji (2) – ir virspusējas zināšanas tikai par atsevišķām problēmām, lielākā studiju programmas, studiju moduļa vai studiju kursa daļa nav apgūta;
- ļoti, ļoti vāji (1) – nav izpratnes par priekšmeta pamatproblemātiku, nav gandrīz nekādu zināšanu studiju programmā, studiju modulī vai studiju kursā.

Programmas apguve tiek uzskatīta par sekmīgu, ja izpildīti šādi nosacījumi:

- tiek apgūti kārtējā semestra visi obligātie un izvēles studiju priekšmeti (40 KP vienā akadēmiskā gadā);
- tikai pēc sekmīgas eksāmenu un teorētisko ieskaīšu nokārtošanas pirmā akadēmiskā studiju gada beigās, studenti tiek pielaisti tālākām studijām, prakses sākšanai un maģistra darba izstrādei.

Maģistra darba izstrādes laikā regulāri maģistranti ziņo par sava darba rezultātiem Farmācijas fakultātes docētājiem.

6. Studiju programmas stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze.

Iekšējo un ārējo faktoru sniegtās priekšrocības un problēmas	
Iekšējie faktori	
<u>Stiprās puses</u> 1. Studiju programmas tradīcijas un akadēmiskā personāla kvalifikācija. 2. Valsts budžeta vietas. 3. Motivēti maģistranti. 4. Iespēja attīstīt pētniecisko darbību klīniskajā farmācijā. 5. Iespēja attīstīt pedagoģisko darbību, piedaloties līdzdiploma programmu realizācijā. 6. Iespēja turpināt izglītību farmācijā studiju programmā ar diplomu kā rezultātu, nevis tālākizglītībasursos. 7. Iespēja uzaicināt RSU doktorantus maģistra darba vadīšanai.	<u>Vājās puses</u> 1. Studiju programmas izmaksas nelielā studējošo skaita dēļ. 2. Budžeta finansējuma samazinājums. 3. Savlaicīgas informācijas trūkums par budžeta vietu sadalījumu maģistra studiju programmā. 4. Nelielais praksē strādājošo klīniskās farmācijas speciālistu skaits. 5. Akadēmiskā personāla novecošanās.
Ārējie faktori	
<u>Iespējas</u> 1. Sadarbība ar citām zinātniskajām institūcijām un augstskolām Latvijā. 2. Iespēja maģistrantiem piedalīties konferencēs, kongresos Latvijā un ārvalstīs. 3. Maksas studentu piesaistīšana. 4. Programmas modifikācija, ieviešot vairāk praktiskos elementus. 5. Sadarbība ar valsts institūcijām (VM) par absolventu darba iespēju palielināšanu. 6. Ieviest programmā integrētas apmācību formas.	<u>Draudi</u> 1. Klīnisko farmaceituniecīgās darba iespējas klīnikā slimnīcu samazināto finansiālo līdzekļu dēļ. 2. Budžeta vietu daudzuma samazināšanās Veselības aprūpes jomā. 3. Klīniskās farmācijas kā farmācijas apakšnozares lokālais raksturs Latvijā. 4. Farmācijas nozares ilgtspējīgas attīstības pilnvērtīga plāna trūkums Latvijā.

7. Studiju programmas absolventu nodarbinātības perspektīvas, pamatojot atzinumus ar atsaucēm uz informācijas avotiem.

Maģistrantūras studiju programmas vadība attīstības jautājumos sadarbojas ar VM Farmācijas departamentu, Latvijas Farmaceitu biedrību, lai popularizētu klīnisko farmaceitu darba vietu izveidi Latvijas stacionārās un ambulatorās klīnikās.

2014. gada 23. janvārī sadarbībā ar Latvijas Ārstu biedrību notika diskusija “Klīniskā farmaceita loma un uzdevumi veselības aprūpes sistēmā”, kurā piedalījās Veselības ministrijas, Latvijas lielāko stacionāru vadības, Latvijas ģimenes ārstu, RSU un Latvijas Ārstu biedrības pārstāvji. Diskusijas mērķis bija popularizēt klīniskā farmaceita institūciju, ko visi diskusijas dalībnieki atzina par nozīmīgu un atbalstīja klīniskā farmaceita paplašināšanu stacionārā un ieviešanu ambulatorā praksē. Programmas vadītāja caur plašsaziņas līdzekļiem informēja sabiedrību par klīniskā farmaceita lomu un iespējām (žurnāli “Doctus”, 01.2014., un “Latvijas Ārsts”, 03.2014.).

Veselības ministrijas izstrādātajā “Primārās veselības aprūpes attīstības plānā 2014.–2015. gadam” tika paredzēts pilotprojekts, kurā pēc ģimenes ārsta ieteikuma tiktu nodrošinātas klīnisko farmaceitu sniegtas konsultācijas pacientiem, par medikamentozu terapiju sirds un asinsvadu un onkoloģisko slimību pacientiem, kuri vienlaicīgi lieto vairākus medikamentus un kuri pakļauti teritoriālās, sociālās atstumtības un nabadzības riskam (tostarp trūcīgām personām, bērniem, invalīdiem, lauku iedzīvotājiem, senioriem u. c.). 2015./2016. akadēmiskajā gadā pilotprojekts savu darbu nesāka.

Visi profesionālās maģistra programmas absolventi savas iegūtās zināšanas pielieto praktiskajā darbā, lai gan tikai viena 2015. gada absolvente strādā par klīnisko farmaceiti P. Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcā, trīs 2015. gada absolventes strādā RSU Farmakoloģijas katedrā par pasniedzējām, viena absolvente strādā kompānijā, kas nodarbojas ar klīniskiem pētījumiem.

Divas 2016. gada absolventes strādā Bērnu klīniskās universitātes slimnīcā, ieviešot Latvijā pirmo citostatisko zāļu nozīmēšanas un sagatavošanas sistēmu.

Informācija par to, vai noslēguma darbi un citi rādītāji apliecina, ka tiek sasniegti studiju rezultāti.

Valsts pārbaudījums (VP) studiju programmā “Klīniskajā farmācijā” sastāv no 2 daļām:

1. maģistra darba aizstāvēšana;
2. valsts pārbaudījums – teorētiska klīniskā gadījuma analīze un prezentācija.

Maģistra darba aizstāvēšanu reglamentē Nolikums par maģistra darba izstrādāšanu un aizstāvēšanu, maģistra darbu vērtē maģistra darbu novērtēšanas komisija. Lēmumu par kvalifikācijas piešķiršanu pieņem VP komisija.

Vispirms students aizstāv maģistra darbu. Maģistra darba aizstāvēšanas laikā students 15 minūtēs izklāsta veiktā pētījuma aktualitāti, mērķus, uzdevumus, pētījuma rezultātus un secinājumus. Pēc studenta ziņojuma, recenzenta rakstiska vērtējuma, atbilžu uz jautājumiem noklausīšanās, diskusijas un iepazīšanās ar darba vadītāja viedokli komisija savu lēmumu pieņem slēgtā sēdē, atklāti balsojot. Darbs tiek vērtēts 10 ballu sistēmā.

Otrajā valsts pārbaudījuma daļā students 15 minūtēs prezentē klīniskā gadījuma analīzi, kurā students parāda savas spējas izprast diagnozes, klīniskās izmeklēšanas rezultātus, analizēt tos un, balstoties uz iegūto informāciju, izvērtēt noteikto medikamentozu terapiju un/vai veikt nepieciešanās korekcijas un/vai noteikt papildu nepieciešamos izmeklējumus, sagatavot ieteikumus turpmākai medikamentozai ārstēšanai pacientam un aprūpes personālam. Students veic ārstēšanas kursa izmaksu aprēķinu, izmantojot ZVA (Zāļu valsts aģentūras) pieejamās medikamentu cenas. Pēc klīniskā gadījuma analīzes prezentācijas students atbild uz VP komisijas jautājumiem.

Klīnisko gadījumu students saņem izlozes kārtībā saskaņā ar VP programmu. Klīniskie gadījumi ietver medicīnas nozares, kas atbilst Valsts Prakses programmā apstiprinātajām prakses sadaļām.

Students klīniskā gadījuma analīzi veic patstāvīgi, izmantojot visu pieejamo informāciju – starptautiski atzītas informatīvās datubāzes, RSU un citu bibliotēku resursus, ZVA mājaslapu, mācību procesā iegūtos materiālus u. c. informāciju, kas pamatojas uz pierādījumiem balstītas medicīnas principiem. Studentam savā prezentācijā jāparāda iemaņas atrast, izvērtēt un izmantot informāciju par medikamentozās ārstēšanas iespējām.

Teorētiska klīniskā gadījuma analīzes un prezentācijas vērtēšanas kritēriji:

- izpratne par pacienta klīniskiem datiem;
- medikamentozās terapijas izvērtējuma atbilstība;

- medikamentozās terapijas rekomendācijas (studenta sagatavotās);
- noteikti un/vai izprasti medikamentozās terapijas mērķi (ko paredzēts sasniegt terapijas rezultātā);
- medikamentozās terapijas iespējamo blakņu analīze;
- rekomendācijas pacientam un/vai aprūpētājam;
- terapijas izmaksu aprēķins;
- izmantotās informācijas atbilstība pierādījumos balstītas medicīnas principiem;
- prezentācijas noformējums, uzstāšanās prasme (runas pārlicība, spēja argumentēt savu viedokli).

Teorētiska klīniskā gadījuma analīzi un prezentāciju vērtē VP komisija, ņemot vērā visus vērtēšanas kritērijus. Darbs tiek vērtēts 10 ballu sistēmā.

Students VP laikā saņem divus vērtējumus – vienu par maģistra darba aizstāvēšanu, otru par teorētiska klīniskā gadījuma analīzi un prezentāciju. Abiem vērtējumiem jābūt pozitīviem (4 (gandrīz viduvēji) un augstāk), lai students būtu nokārtojis VP.

2015./2016. akadēmiskajā mācību gadā profesionālo maģistra programmu “Klīniskā farmācija”, sekmīgi aizstāvēot maģistra darbu un nokārtojot valsts pārbaudījumu, absolvēja 2 studentes – Svetlana Griškjane, kas aizstāvēja maģistra darbu “Citostatisko zāļu pagatavošanas ekonomiskais novērtējums Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas aptiekā”, un Anda Lapiņa, kas aizstāvēja maģistra darbu “Lizosomālās uzkrāšanās slimības bērniem un to farmakoterapeitiskās iespējas”. Maģistra darbu vadītāji bija RSU docētāji un praktizējoši veselības aprūpes profesionāļi – RSU Bioloģijas un mikrobioloģijas katedras docente Zita Krūmiņa un RSU Veselības vadības docētāju grupas vadītāja Daiga Behmane.

8. Iepriekšējā akreditācijā (ja tāda ir bijusi) studiju programmas licencēšanas ietvaros konkrētajai studiju programmai saņemto ieteikumu ieviešana (ja tādi ir bijuši).

Akadēmiskā maģistra studiju programma “Klīniskā farmācija” RSU Farmācijas fakultātē tikusi realizēta no 1998./1999. akadēmiskā gada līdz 10.02.2012. ESF projekta “Augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšana un priekšlikumi kvalitātes paaugstināšanai” ietvaros izvērtēta un iekļauta pirmajā studiju programmu grupā. Programmas pārveide par profesionālo maģistra programmu notika 10.09.2013., lai veicinātu klīniskās farmācijas attīstību un sniegtu iespēju radīt ciešāku programmas studējošo saikni ar ārstniecības iestādēm un ļautu pilnvērtīgāk sagatavoties praktiskam darbam veselības aprūpes profesionāļu vienotā komandā. Profesionālā maģistra programma akreditēta līdz 2019. gada 6. jūnijam.

9. Informācija par ārējiem sakariem.

9.1. Sadarbība ar darba devējiem, profesionālajām organizācijām Latvijā un ārvalstīs.

Lai veicinātu sadarbību ar darba devēju organizācijām, viņu iesaisti topošo speciālistu izglītošanā, kā arī lai paaugstinātu RSU studentu konkurētspēju darba tirgū, katru gadu universitātē tiek rīkota Karjeras iespēju nedēļa. Tās laikā notiek darba devēju organizāciju prezentācijas, kurās darba devēju pārstāvji stāsta par karjeras iespējām pārstāvētajā organizācijā, piedāvā RSU studentiem un absolventiem aktuālās vakances, kā arī sniedz praktiskus padomus, kā gūt panākumus darba tirgū. 2015. gadā no 27. līdz 29. oktobrim RSU Karjeras iespēju nedēļā piedalījās vairāk nekā 30 darba devēju. Notika studentu un absolventu tikšanās gan ar Rīgas medicīnas un veselības aprūpes iestādēm (piemēram, Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīca, Bērnu klīniskās universitātes slimnīca, Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca, Veselības centru

apvienība, Veselības centrs 4, MFD Veselības grupa, Slimību profilakses un kontroles centrs), gan ar reģionālām veselības aprūpes iestādēm (piemēram, Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca, Daugavpils reģionālā slimnīca, Madonas slimnīca, Rēzeknes slimnīca, Tukuma slimnīca, Nacionālais rehabilitācijas centrs “Vaivari”). Pasākumu apmeklēja nedaudz vairāk par 250 veselības aprūpes virziena studentiem.

Programmas vadītāja darbojas farmācijas jomas sabiedriskajās organizācijā – Latvijas Farmaceitu biedrībā (LFB), kurā ir valdes sastāvā, un caur šo organizāciju piedalās Farmācijas jomas konsultatīvajā padomē, vada LFB Slēgta tipa aptieku sekciju, kā arī ir biedrs Eiropas slimnīcu farmaceitu asociācijā (EAHP).

Potenciālie darba devēji tika iesaistīti maģistrantu VP un maģistra darba novērtēšanas komisijās: 2016. gadā komisijas priekšsēdētājs bija Zaļu valsts aģentūras direktora vietnieks Jānis Zvejnieks, komisijas locekļi – BKUS Valdes priekšsēdētāja Anda Čakša (šobrīd – veselības ministre), RAKUS Aptiekas dienesta vadītāja Laila Eglīte, BKUS klīniskā farmaceite Inese Sviestiņa.

9.2. Studējošo un akadēmiskā personāla starptautiskās apmaiņas kvantitatīvie rādītāji.

Skat. studiju virziena raksturojuma 8.3. punktu.

2013./2014. akadēmiskajā mācību gadā programmas studente Aleksandra Aitullina ERASMUS programmā bija praksē Tartu Universitātes slimnīcā. Pēc atgriešanās studente izvēlējās maģistra darbu 2014./2015. akadēmiskajā gadā izstrādāt vienlaikus divās valstīs – Latvijā un Igaunijā, pieaicinot abu pušu darba vadītājus un izstrādājot darbu angļu valodā. Aleksandras maģistra darba tēma ir “Sedācija un pretsāpju terapija pacientiem ar akūto pankreatītu, kas tika hospitalizēti Rīgas Austrumu slimnīcas un Tartu Universitātes slimnīcas intensīvas aprūpes vienībās (IAV)” (saņēma vērtējumu 8 (ļoti labi)), un savu maģistra darbu pēc programmas absolvēšanas viņa prezentēja starptautiskā konferencē “Nordic Social Pharmacy and Health Services Research Conference” (NSPC), kas notika Igaunijā (03.–05.06.2015.)

2015./2016. mācību gadā programmā studējošie nepiedalījās starptautiskās apmaiņas programmās.

9.3. Sadarbība ar Latvijas un ārvalstu augstskolām un koledžām, kuras īsteno līdzīgas studiju programmas, norādot, vai augstskolai ir sadarbība ar citām augstskolu vai koledžu bibliotēkām.

Latvijā šobrīd maģistra studiju programma “Klīniskā farmācija” ir vienīgā, kas piedāvā padziļinātas studijas farmaceitam klīniskās un farmakoterapijas jomās. Līdzīgas programmas ir citās Eiropas valstīs un Ukrainā.

Programmas realizācijā ir izeidojusies sadarbība ar Tartu Universitātes slimnīcā praktizējošām klīniskajām farmaceitēm Mariku Saar un PhD. Janu Lass. Klīniskās farmācijas kursa ietvaros viņas vada seminārus un praktiskās nodarbības Tartu Universitātes slimnīcā. Semināros notiek klīnisko gadījuma analīze, balstoties uz starptautiski atzītu klīnisko pētījumu rezultātiem, un nodarbībās ir iespēja praktiski piedalīties klīniskā farmaceita ikdienas darbā. Nodarbības un seminārs ir iekļauti pirmā studiju gada 2. semestra kursā “Klīniskā farmācija”.

9.4. Studiju programmas starptautiskie sertifikāti, akreditācijas u. tml.

RSU ir sertificēta atbilstoši starptautiskajam standartam ISO 9001:2008 “Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības” kopš 2002. gada. Sertificētā sfēra ir: augstākā izglītība, mūžizglītība, pētniecība, pētniecības rezultātu novērtēšana, zināšanu un prasmju novērtēšana, izglītības, augstākās profesionālās izglītības, akadēmisko grādu, zinātnisko grādu ieguvu apliecinošu dokumentu izsniegšana.

2014. gada nogalē notika pārsertifikācija, kas apliecina, ka RSU nepārtraukti pilnveidojas un turpina iekļaušanos Eiropas vienotajā augstākās izglītības telpā, vairojot izglītības kvalitāti un ceļot universitātes prestižu, lai mācībspēki un studenti vēlētos strādāt un studēt RSU.

Apiecinājums par atbilstību ISO 9001:2008 prasībām ir pieejams RSU mājaslapā: http://www.rsu.lv/images/stories/dokumenti/sertifikati/ISO_LV_2014.pdf

2016. gada februārī RSU tika veikta PASCL ekspertu vizīte, kuras rezultātā esam novērtēti kā studentcentrēta universitāte (skat. studiju virziena raksturojuma 9.2. punktu).

10. Studiju programmas atbilstība darba tirgus pieprasījumam, darba devēju aptaujas rezultāti.

Šobrīd klīniskā farmaceita pilnas slodzes darbu Latvijā veic tikai Inese Sviestiņa BKUS un Aleksandra Aitullina PSKUS, bet farmaceiti ar zināšanām klīniskajā jomā ir nepieciešami gan valsts institūcijās (ZVA, NVD), gan organizācijās, kas nodarbojas ar klīniskiem pētījumiem, gan RSU par mācībspēkiem.

Aptaujājot programmas absolventu darba devējus, atsauksmes ir pozitīvas, norādot, ka šīs darbinieces ir spējīgas analizēt un kritiski izvērtēt sarežģītas profesionālas problēmas, var piedāvāt savus risinājumus un iesaistīties profesionālas komandas darbā, spēj argumentēti diskutēt un prezentēt savu viedokli, spēj turpināt savu profesionālo izaugsmi.

Klīniskā farmaceita specialitāte šobrīd vēl nav pilnīgi integrēta Latvijas veselības aprūpes sistēmā, un, izvērtējot galvenos apgrūtinājumus šīs institūcijas darba lauka paplašināšanai, tie ir:

- neliels profesionālo izglītību ieguvušo speciālistu skaits (2015. gadā – 4; 2016. gadā – 2);
- darbā izmantojamās zinātniskās informācijas (kvalitatīvu un atzītu datubāzu abonēšana) ierobežota pieejamība nepietiekamo finansiālo resursu dēļ;
- nepietiekamas klīnisko analīžu veikšanas iespējas finansiālo resursu trūkuma dēļ, kas ļautu analizēt zāļu koncentrācijas organisma šķidrums, lai precīzāk noteiktu optimālo zāļu devu;
- neskaidri šāda speciālista darba apmaksas principi un apmērs un tiesību un pienākumu loks;
- citu veselības aprūpes speciālistu vajā informētība par klīniskās farmācijas pakalpojumu iespējām un nozīmi pacienta aprūpē.

11. Studiju programmu perspektīvais novērtējums, ņemot vērā nacionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentos izvirzītās valsts attīstības prioritātes, Latvijas uzdevumus Eiropas Savienības kopējo stratēģiju īstenošanā, kā arī studiju programmas atbilstība Eiropas augstākās izglītības telpas veidošanas rekomendācijām.

Klīniskā farmācija ir samērā jauna disciplīna. Pirmoreiz tā tika iekļauta ASV Mičiganas Universitātes mācību programmā pagājušā gadsimta 60. gadu sākumā. Disciplīna radās no neapmierinātības ar vecajām ārstēšanas prakses normām un neatliekamas vajadzības pēc veselības aprūpes speciālista ar vispusīgām zināšanām par zāļu lietošanu. (J.Clin.Pharmacol. 1981 Apr; 21(4): 195-197. “History of clinical pharmacy and clinical pharmacology”)

Lielbritānijas veselības aprūpes dienests savā ziņojumā norādīja, ka, lai sasniegtu labāku pacientu aprūpi un finanšu ietaupījumu, lietojot izmaksu ziņā efektīvas zāles un uzlabotu farmācijas pakalpojumu izmantošanu, jāīsteno klīniskās farmācijas pakalpojumi. (“Hospital Pharmacy”, second edition; Damian Child, Jonathan Cooke and Richard Hey 9. Clinical pharmacy 139-161.; “Royal Pharmaceutical Society of Great Britain 2011”)

Eiropas Samītā par Slimnīcu farmāciju (“European Summit on Hospital Pharmacy”), kas notika Briselē 2014. gada 14.–15. maijā, tika pieņemta

Eiropas Deklarācija par Slimnīcu farmāciju ("European Statements on Hospital Pharmacy"), kurā ir sešas sadaļas, un viena no tām ir par Klīnisko farmāciju, nosakot to par neatņemamu slimnīcu farmācijas darbības sfēru.

Ministru kabineta sēdē 2014. gada 30. septembrī apstiprināts Veselības ministrijas sagatavoto pamatnostādņu projekts "Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2014.–2020. gadam", kurā secināts, ka

- "izvērtējot citu valstu pieredzi, primārajā veselības aprūpē nepieciešams integrēt arī klīnisko farmaceitu, īstenojot pilotprojektu, un, balstoties uz tā rezultātiem, izvērtēt šāda speciālista iekļaušanu primārajā veselības aprūpes sistēmā, kā to paredz apstiprinātais "Primārās veselības aprūpes attīstības plāns 2014.–2015. gadam"" un
- "nepieciešams attīstīt un stiprināt klīnisko farmaceitu institūciju stacionārajā veselības aprūpē un to iesaistīšanos lēmumu pieņemšanā par zāļu izvēli un lietošanu stacionārajā posmā, nodrošinot arī medikamentozās terapijas uzraudzību un nepieciešamības gadījumos arī zāļu lietošanas pēctecību ambulatorajā posmā. Šobrīd Latvijā tikai divos stacionāros strādā pa vienam klīniskajam farmaceitam. Nodrošinot klīniskā farmaceita integrāciju stacionārajā veselības aprūpē, arī jāizvērtē citu valstu pieredze un esošā Latvijas pieredze".

Izvērtējot iepriekš minēto un atsaucoties uz pasaules un Eiropas valstu pieredzi, klīniskās farmācijas attīstība ir vitāli nepieciešama gan Latvijas stacionāro, gan ambulatoro, gan klīnisko pētījumu nozarē. Lai būtu iespējams attīstīt šo nozari, galvenais priekšnoteikums ir labi apmācītu speciālistu pieejamība, ko šobrīd var nodrošināt tikai šī programmā. Līdzvērtīgas programmas šobrīd nav ne Latvijā, ne kādā no Baltijas valstīm, un tas sniedz iespējas nākotnē paplašināt programmu un piesaistīt citu valstu studentus.

Studiju programmas vadītājs: _____ /Inga Gūtmane/
Paraksts, atšifrējums

Datums: 26.09.2016.

SASKAŅOTS

Rīgas Stradiņa universitātes

Farmācijas fakultātes Domes 2016. gada 14. septembra sēdē

Protokols Nr. 12.1.-3/2016/6